

SỞ GD&ĐT QUẢNG BÌNH
DÈ CHÍNH THỨC

SỐ BÁO DANH:.....

KỲ THI CHỌN ĐỘI TUYỂN
DỰ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
NĂM HỌC 2022-2023
Khóa ngày 20 tháng 9 năm 2022
Môn thi: NGỮ VĂN

BÀI THI THỨ NHẤT

Thời gian: 180 phút (không kể thời gian giao đề)
Đề gồm có 01 trang và 02 câu

Câu 1. (8,0 điểm)

*Em hãy trông, cành cây kia xù xì và đen
Vô trơ trọi, mưa rót vào như xối
Ít lâu nữa mùa đông trôi qua, em lại thấy
Một lá con, nơi mắt cứng, đâm cành
Em sẽ hỏi sao chồi yêu mỏng manh
Xanh non thế, mà nhoi gỗ đen lên được.*

(Victor Hugo, *Em hãy trông, cành cây kia*, thivien.net)

Suy nghĩ của anh/chị về thông điệp cuộc sống được gợi ra từ ý thơ trên.

Câu 2. (12,0 điểm)

Tác phẩm không là một cái gì được đóng khung: nó mở ra những chân trời.
Tác phẩm không là sự sống đã đạt tới cùng đích: nó là sự đang trở thành không
ngừng nghỉ.

(Huỳnh Phan Anh, *Văn chương và kinh nghiệm hư vô*, NXB Hoàng Đông Phương, 1968)

Bằng trải nghiệm văn học của mình, anh/chị hãy bình luận ý kiến trên.

-----HẾT-----

YÊU CẦU CHUNG

- Phần hướng dẫn chủ yếu để định hướng cho người chấm; học sinh có thể trình bày, diễn đạt theo cách khác.
- Trên cơ sở các mức điểm đã định, giám khảo căn cứ vào mức độ triển khai, trình bày ý và kỹ năng viết của học sinh để cho điểm tối đa hoặc thấp hơn.
- Khi cho điểm toàn bài cần cân nhắc đến việc đáp ứng các yêu cầu về kỹ năng. Có thể cho điểm toàn bài như sau: 0; 0,25; 0,5; 0,75... đến tối đa là 20.
- Khuyến khích những bài viết sáng tạo, có cảm xúc, có chất Văn; chấp nhận những bài viết có cách kiến giải riêng nhưng hợp lý.

HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

A. Yêu cầu về kỹ năng

- Biết cách làm một bài văn nghị luận.
- Bố cục bài làm rõ ràng, kết cấu hợp lý. Hình thành, triển khai ý tốt.
- Diễn đạt suôn sẻ, măc ít lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

B. Yêu cầu về nội dung và cách cho điểm

Học sinh có thể sắp xếp, trình bày, diễn đạt theo những cách khác nhau, miễn là đạt được các yêu cầu cơ bản sau:

Câu	Nội dung	Điểm
	Nêu thông điệp được gợi ra từ ý thơ	2,0
1	<p>- Giải thích:</p> <p>+ <i>Cành cây kia, xù xì và đen, vỏ tro trọi</i>: hình ảnh thiên nhiên trong mùa đông (thô ráp, tàn tạ, thiếu sức sống...);</p> <p>+ <i>Một lá con, đâm cành, chồi yếu mỏng manh, xanh non, nhoi gỗ đen lên</i>: hình ảnh thiên nhiên khi mùa đông đi qua (non tơ, tươi mới...);</p> <p>Nội dung ý nghĩa: thể hiện quy luật hồi sinh kì diệu của tự nhiên và cũng là quy luật hồi sinh của cuộc sống.</p> <p>- Từ nội dung ý nghĩa đoạn thơ, học sinh có thể chọn một thông điệp cuộc sống (Gợi ý: <i>tin tưởng vào những điều tươi đẹp của cuộc sống; nhìn cuộc sống trong sự vận động và phát triển; nhân nature tích lũy để lớn lên; cần có ý chí kiên cường để vượt qua nghịch cảnh,...</i>).</p>	1,0
	<p>Lưu ý:</p> <p><i>Mỗi sự lựa chọn đều có mức điểm tối đa là 1,0, miễn là phù hợp chuẩn mực đạo đức, pháp luật và được gợi ra từ ý thơ.</i></p> <p>Suy nghĩ về thông điệp</p>	4,0

Học sinh dựa vào thông điệp đã nêu để trình bày suy nghĩ một cách thuyết phục (giám khảo căn cứ vào cách trình bày quan điểm, suy nghĩ; cách lập luận; minh họa dẫn chứng; kỹ năng diễn đạt, dùng từ... để cho điểm từ mức 0; 0,25; 0,5; 0,75; 1,0;.... đến 4,0 điểm).

Bài học nhận thức và hành động

2,0

Học sinh nêu bài học nhận thức và hành động từ thông điệp cuộc sống đã nêu.

Giải thích

3,0

- *cái gì được đóng khung, sự sống đã đạt tới cùng đích:* giới hạn trong một phạm vi nhất định; sự sống đã hoàn tất, kết thúc.

1,0

- *mở ra những chân trời mới, đang là sự trở thành không ngừng nghỉ:* vô hạn, rộng lớn, nhiều khả năng; sự sống đang tiếp diễn, liên tục tái sinh.

1,0

Ý kiến nhấn mạnh bản chất của tác phẩm văn học: đặc tính mở, ý nghĩa của tác phẩm không phải là duy nhất, chưa hoàn kết và không ngừng được sinh thành.

1,0

Khẳng định vấn đề

6,0

- Xuất phát từ đặc trưng của văn bản văn học: văn bản văn học kết tinh sự sáng tạo của nhà văn là một cấu trúc nhiều tầng bậc; ngôn ngữ, hình tượng nghệ thuật mang tính đa nghĩa, biểu tượng, do đó không có giới hạn cuối cùng về nghĩa (*HS lấy dẫn chứng*).

3,0

- Xuất phát từ đặc thù của hoạt động tiếp nhận văn học: sự đa dạng về vốn sống, trải nghiệm và tâm thế tiếp nhận của độc giả sẽ tạo nên những giá trị mới cho tác phẩm (*HS lấy dẫn chứng*).

3,0

Mở rộng, nâng cao

3,0

- Nhà văn phải có ý thức và đủ tài năng trong việc tạo ra những ẩn ý, biểu tượng, những khoảng trống bô ngò để những tác phẩm văn học có khả năng *mở ra những chân trời, là sự đang trở thành không ngừng nghỉ*.

1,5

- Độc giả phải tự nâng tầm đón nhận, phải nhập cuộc và sống cùng tác phẩm để khám phá những giá trị phong phú của tác phẩm; tự do trong tiếp nhận song cần lắng nghe cấu trúc nội tại của văn bản để không sa vào đọc sai, đọc lệch, áp đặt thiên kiến chủ quan lên tác phẩm.

1,5

.....HẾT.....

SỞ GD&ĐT QUẢNG BÌNH
ĐỀ CHÍNH THỨC

SỐ BÁO DANH:.....

**KỲ THI CHỌN ĐỘI TUYỂN
DỰ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
NĂM HỌC 2022-2023**

**Khóa ngày 20 tháng 9 năm 2022
Môn thi: NGỮ VĂN**

BÀI THI THỨ HAI

Thời gian: 180 phút (*không kể thời gian giao đề*)
Đề gồm có 01 trang và 02 câu

Câu 1. (8,0 điểm)

Chúng ta thường cho rằng hạnh phúc là sở hữu được tiện nghi vật chất, trong khi thật ra, điều cốt lõi để làm nên hạnh phúc đích thực lại là bất cứ một việc gì có thể khơi dậy nhiệt huyết trong ta.

(Charles Kingsley – Theo *Không gì là không thể*, NXB Tổng hợp TP Hồ Chí Minh, 2019)

Trình bày suy nghĩ của anh/chị về quan điểm trên.

Câu 2. (12,0 điểm)

Nhà văn Nga K. Paultovsky cho rằng:

Cuộc sống được miêu tả trong văn xuôi không chứa đựng chất thơ sẽ trở thành thô thiển, thành một thứ chủ nghĩa tự nhiên không cánh, không thúc giục, không dẫn dắt ta đi đâu cả.

Anh/chị hãy bình luận ý kiến trên.

-----HẾT-----

BÀI THI THỨ HAI
Dáp án này gồm có 02 trang

YÊU CẦU CHUNG

- Phần hướng dẫn chủ yếu để định hướng cho người chấm; học sinh có thể trình bày, diễn đạt theo cách khác.
- Trên cơ sở các mức điểm đã định, giám khảo căn cứ vào mức độ triển khai, trình bày ý và kỹ năng viết của học sinh để cho điểm tối đa hoặc thấp hơn.
- Khi cho điểm toàn bài cần cân nhắc đến việc đáp ứng các yêu cầu về kỹ năng. Có thể cho điểm toàn bài như sau: 0; 0,25; 0,5; 0,75... đến tối đa là 20.
- Khuyến khích những bài viết sáng tạo, có cảm xúc, có chất Văn; chấp nhận những bài viết có cách kiến giải riêng nhưng hợp lý.

HƯỚNG DẪN CỤ THỂ

A. Yêu cầu về kỹ năng

- Biết cách làm một bài văn nghị luận.
- Bố cục bài làm rõ ràng, kết cấu hợp lý. Hình thành, triển khai ý tốt.
- Diễn đạt suôn sẻ, mắc ít lỗi chính tả, dùng từ và ngữ pháp.

B. Yêu cầu về nội dung và cách cho điểm

Học sinh có thể sắp xếp, trình bày, diễn đạt theo những cách khác nhau, miễn là đạt được các yêu cầu cơ bản sau:

Câu	Nội dung	Điểm
	Giải thích <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tiện nghi vật chất</i>: điều kiện sống đầy đủ, thuận lợi - <i>Nhiệt huyết</i>: tinh thần phấn chấn, lòng sốt sắng, hăng hái... <p>Ý kiến trên cho rằng, hạnh phúc đích thực không phải chỉ là ở điều kiện sống đầy đủ về vật chất mà là con người có được lòng nhiệt huyết, niềm phấn chấn, hưng thú trong tinh thần.</p>	2,0 0,5 0,5 1,0 4,0
1	Bàn luận <ul style="list-style-type: none"> - Hạnh phúc là khi có điều kiện sống đầy đủ bởi vì tiện nghi vật chất đem đến một cuộc sống sinh hoạt thuận lợi, đem đến cảm giác thoải mái, dễ chịu, thỏa mãn những nhu cầu của con người (<i>Học sinh phân tích dẫn chứng</i>). - Tuy nhiên, hạnh phúc đích thực là khi có được lòng nhiệt huyết bởi vì chỉ khi có nhiệt huyết thì con người mới có được cảm giác phấn chấn, hân hoan; được sống và làm việc một cách say mê, hưng thú, cảm nhận được ý nghĩa cuộc đời (<i>Học sinh phân tích dẫn chứng</i>). - Không phủ nhận những tiện ích của vật chất nhưng cũng không nên lệ 	1,0 2,0 1,0

thuộc vào nhu cầu vật chất; con người chỉ cảm nhận được niềm hạnh phúc thực sự khi biết cân bằng, hài hòa giữa vật chất và tinh thần...

Bài học nhận thức và hành động

- Nhận thức được những giá trị quan trọng của đời sống để định hướng 1,0
được mục tiêu cho cuộc đời mình.
- Duy trì được niềm đam mê, nguồn năng lượng tích cực, nỗ lực hành 1,0
động để đạt được những giá trị mà mình hướng tới.

Giải thích

- *văn xuôi*: là loại thể văn học biểu đạt cuộc sống bằng phương thức chủ 0,75
ý là tự sự.
 - *chất thơ*: là chất trữ tình thể hiện ở vẻ đẹp đối tượng được miêu tả 0,75
trong tác phẩm; thể hiện ở việc bộc lộ cảm xúc, tình cảm bằng ngôn ngữ
giàu hình ảnh, nhạc điệu và sức biểu cảm.
 - *thô thiển, chủ nghĩa tự nhiên không cánh, không thúc gọi, không dẫn 0,75
dắt*: hiện thực trần trụi, thô ráp; không gợi ra những liên tưởng, không
có khả năng kêu gọi, thúc giục, không có tính định hướng...
Ý kiến đã khẳng định ý nghĩa của chất thơ trong văn xuôi, vừa đem đến
vẻ đẹp trữ tình, thi vị cho tác phẩm vừa khơi dậy những rung cảm thẩm
mỹ, hướng con người đến những tình cảm, tư tưởng cao đẹp.

Khẳng định ý kiến

- Cuộc sống phong phú đa dạng, ngoài sự thô ráp, trần trụi, nghiệt ngã... 3,0
bao giờ cũng ẩn chứa những vẻ đẹp (thiên nhiên, tình người,...). Vì vậy,
sự phản ánh của nhà văn nếu không đa chiều sẽ trở thành phiến diện,
cuộc sống được miêu tả trong văn xuôi sẽ trở nên *thô thiển, thành chủ 0,75
nghĩa tự nhiên không cánh (HS phân tích dẫn chứng)*.
- Chất thơ ở cuộc sống được miêu tả trong văn xuôi chính là vẻ đẹp của 3,0
tác phẩm. Đó là yếu tố quan trọng để đánh thức những xúc cảm thẩm
mỹ, có tác dụng định hướng, thôi thúc người đọc hướng đến những vẻ
đẹp lý tưởng, nhân văn (*HS phân tích dẫn chứng*).

Mở rộng, nâng cao

- Nhà văn cần kết hợp linh hoạt nhiều phương thức biểu đạt trong sáng 1,5
tạo nghệ thuật để tạo nên được những áng văn xuôi giàu chất thơ. Tuy
nhiên, khi đưa chất thơ vào văn xuôi, nhà văn không được thoát li hiện
thực, tô hồng cuộc sống.
- Người đọc phải bồi đắp năng lực thẩm mỹ, phát huy trí tưởng tượng để 1,5
cảm nhận được vẻ đẹp trữ tình trong tác phẩm; nuôi dưỡng tình yêu,
niềm tin vào cái đẹp, cái thiện ở đời.

-----HẾT-----